

СПОРТ

Европан чемпионате котало
яьккхача дзюдоиста, духьалбахар
мехкахой

16

Газет арадувл 1923-ча шера
майтсела бетта 1-ча дийнахьа денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Сийлен хьарак»
яха орден
еннай

№25 (12702)
Кимарса
буттг,
10 ди, 2025 шу

СЕРДАЛО

WWW.SERDALO.RU

ПАЛГІАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

БЕРИЙ ЙІОВХАЛЕ

Мехкада: Дезал - вахара
керттера oarIyв

4

НИЗ БАРИЙ ЯХЪАШ

«Даьхен Кубке» дакъа
лоацаш хилар вай
мехкара СВО кхо
доакъашхо

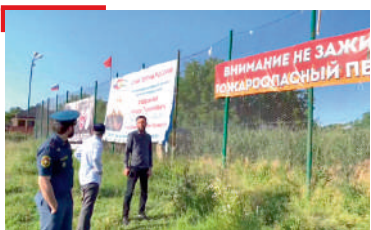
8

ІАДАТАШ

«ПалгІай дувхара
поэзи» яха
багахбувцама сахьат
дІахьоргда мехка

10

КХЕРАМЗЛЕ

Ци яларца дувзаденна
хьехамаш деш ба
вай мехка

11

ДАЪХЕНЦАРА БЕЗАМ

Кердача Реданта ДК
Юмалуш бараша
ПалгІайчен байракх
тийгар

13

@gserdalo

vk.com/gserdalo

Дзен сердало

www.serdalo.ru

Сийлахь-доккха таьрахьаш

ПалгІай мехка дездир кхоъ
къаманна лоархІаме цІай

2

ДегІаахар

Наьсарен
моттигаш мишта
тоаю хьежар
Мехкада

2

2 ДЕЗА ДЕНОШ

Галглай мехка дездир кхоъ къаманна лоархлеме цлай

Гаьгенаькъан Мартина

Магасерча «Алания» майдан тла дездир вай къаман вахаре лоархлеме кхоъ ди: Галглай паччахьалкхен Ди, Галглайче Россех дIакхийтта Ди, Галглай Республика хьакхелла Ди. Лоархлеме кхетаче дIахьоча баьхка хилар вахара масса-долча даькъ тIара болхлой, викалаш, цо белгалдоаккх мехка тайп-тайпара къамаш шоайла барт болаш дахаш хилар, яхаш, дийцар «Сердало» газетага цу моттиге.

Массаза санна Российски Федерацие, Галглай Республикан паччахьалкхен гимнашца хьайийллар кхетаче. Цул тIехьагIа гулбеннарашка моар-

шал хоатташ, Галглай Республикан Кулгалхочо Келаматанаькъан Махьмуд-Иаьлас къамаьлдир.

Цо яхачох, таханара цлайш вайна хьалхадоахаш да, Галглайчен дIадахача вахара оаглон тIа, бекхтокхаме а болаш, мохк лорабеш дукхача ноахалех нах лаьтта хилар, уж цIаккха а юхабаьнна хиннабац, хьалхашка нийсьеннача халонех кхерабенна.

«Ше къамаьлдеш, Президент Путин Владимира ма аллара, Галглайче йоккхача российский паччахьалкхен цхьа дакъа хинна дIаэттай. Мел нийсденнад вай вахаре цатоамаш, бакъда вай хьалаьцача наькъ тIара юхадийрзадац. Вай доаккхалца наькъагIоргда цу денна, из дага

а лоаттадергда, хIана аьлча хIанз хала ханаш я вай мехка. Из денал хIанз а долаш да, из гуш хул вай бIухоша, сий ца доадеш, Даьхенна хьалхашкара шоай декхар кхоачашдеча хана», - аьлар Махьмуд-Иаьлас.

Цул совгIа, мехка Кулгалхочо майдилгаш елар «Российски Федерацие доазонаш чIоагIдеча дика дакъа юкъедахьарах» Российски Федерацие Федеральни гуллама Паччахьалкхен Думан депутата Татренаькъан Муслима, Галглай Республикан Паччахьалкхен кулгалхочун хьал-

харча заместителя Йовлой Мухьмада, Галглайчен юртбоахама министра Гаьгенаькъан Мухьмада, Галглай Республикан Юкьарлон палата аппарата кулгалхочоа Гарчхананаькъан Анзора.

Концерта программа чудоагIлаш, сцена тIа ваьлар Нохчий Республикан халкъа артист ДимаевгIар Иаьла - «МагIалбик», Ломинский Александр - «Лочкъадаь ираз», КБР халкъа артист Ураган Султан - «ЗIамига лоамаро». Шварцман Борис - симфонически орке-

страца цо аьлар «ГарагIураш» яха илли, иштта кхы дуккхабараш.

Хоза, безаме дIайихьар Iадатий оагIонаш; царна юкъеяр исбахьален кулгаговзал, иштта «Говзанчий мохк» яха халкъа карагIдоалараш гойташ йола моттиг.

Гойтам а говзанч-хьехамаш а дIадихьар ГуржегIара, Селий мехкара, Ставропольски краера, ДНР, Астрахански областера, Волгоградски областера баьхкача говзанчаша.

Наьсарен моттигаш мишта тоаю хьежар Мехкада

Аькхенаькъан Марем

Шахьара моттигаш тоаярах йолча къаман проектага гIолла, тоаеш латтача Наьсарерча моттигашка хьежар вай мехкада Келаматанаькъан Махьмуд-Иаьла. Республикан кулгалхо ваха хилар Малсаганаькъан КIарцхала цIерах йола парк, шахьарера Iам, Коталон аллея, иштта Лермонтов Михаила, Базорканаькъан Идриса цIераш лелаеш йола сквераш тоаеш дIахьош латтача балхашка хьажа.

«Наьсаре тоалуш йоагIа. Шахьара мзра хьинаре къахьегаш хилар тахан хоалуш да. Хувцамаш гуш да дIа-хьа хьежача, хIаьта дIахо дIабахьа беза болх

а кIезига бац», - белгалдир Махьмуд-Иаьлас. Коталон аллеяга хьожаш Мехкадас теркалдир, къаьстта из моттиг боккха лоархIам болаш хилар. Бахархой паргIатта салала, ха дIаяхьа аьттув хургболаш, дегIа могошал эшаеннарашта цига ха яккха паргIата хургйолаш, деррига теркаме лоацаш вIашагIьеллай из тоаярах йола дизайн-проект.

«МоллагIча ханага кхаьча наьха салала, цига ха яккха безам хургболаш меттайоалаеш латт оаха еррига моттигаш. Из теркалде йиш я Малсаганаькъан цIерах йола парк тоаеш дIахьош бола болх зийча», - аьлар мехка Кулгалхочо. Шахьарий, юртий моттигаш тоаеш, къахьегар тахан чIоагIа лоархIаме долга бел-

галдир цо.

Цудухьа цу оагIонцарча федеральни проекташка дакъа лоацаш хила беза моттигашкара хьакимаш, проекташ гранташ йоахаргIолаш. Белгалде деза, ер шу доладелча денз, Наьсарерча моттигий куц эргадоаккхаш дIахьош латтар боккха болх болга. ГIашлой наькъаш тоадеш, тишгьенна хин турбаш хувцаш, керда лампаш йогIлаш, машинаш лела наькъаш дехкаш, тока хьал меттаоттадеш къахьегаш ба шахьар, дикка гаьнабаьнна.

Найсарерча мэре кхетаче дІахьош хилар вай Мехкада

Ахкхенаикъан Марем

ЛоархІаме кхетаче дІахьош хилар вай мехкада Келаматанаикъан Махьмуд-Іаьла Наясаре. Боккха болх дІахьош, шахьар тоаеш латтача моттигашка хьежар мехка Кулгалхо, тІаккха кхетаче йир администраце болхлошца. 2025-гІа шу доладелча денз, вахара-экономически оагІонца хиннача хувцамех дийцар цига.

Шахьара Прокуратуро, моттигерча хьакимаша кьахьегаш, йоал ийеча оагІонцара, йоал юкье йоацача тайп-тайпарча моттигашкара шахьаре хинна пайда 15%-га кхоачаш айбеннаб (дІадахача шерга хьежача, 20,3 млн сомага кхоачаш да из). Цул совгІа, тІалатташ хинна кредит 101,8 млн сомага кхоачаш Іолохде аьттув баьннаб. Суде йолла дІабихьача балхача а дика толам хиннилга белгалдир Мехкадас: 2 гектар совгІа дола лаьтта юхадерзадаьд шахьара доалахьа, 28 млн сомах дола 60 гІулакх дувца дІахьохийтад. Иштта цо теркалди, базарашта тІахьожам чІоагІбе безилга.

«Шолжа шахьарерча базар тІа хиннар мо дола хатар кхы хилийта йиш яц. Кхерамзлен хьал лорадеш боацаш кьахьегарий гІулакх соцаде, хІама йохкача ерригача моттигаша боагІаца боараме йоал тела еза, из хІама теркаме эца», - белгалдир Макшарипа Махьмуд-Іаьлас. Шахьара моттигаш лостам болаш, баьцарь-ерзая хилара боккха теркам бир мехка Кулгалхо-чо. Іам бола моттиг тоая яьлча, кьаьстта хоза хургда шахьара куц, аьнна, белгалдаьккхар цо.

«Туристически наькьашта юкье дІахьохь еза тоая керда моттигаш, вай мехка ма хулла дукхагІа туристаш тІалаттаргболаш», - белгалдир Келаматанаикъан Махьмуд-Іаьлас.

УнахцІенон даькь тІара болх кердабаккха лаьрхІад

Ахкхенаикъан Марем

ПалгІайче дІайихьар унахцІенон даькь тІарча балха хетаяь кхетаче, цунна кулгал деш вар республикан хьалха латта Келаматанаикъан Махьмуд-Іаьла.

Теркама юкье дар - лорий балха моттигашка нийслуш дола кхоачамбоацараш, уж дагадоахк республикан Кулгалхочунна, кьаьстта уголовни гІулакх хьаделлар цьаболча лорашта духьала.

Мехкадас белгалдир, цун керттерча даькьах цаІ да,

унахцІенон балха тІа нийса леладеш цахилар лаьрхІа йолча лорий страховане Ганза хьалаш.

«ДукхагІа дола ахчан даькьа ФОМС ахчан тІара хьожадеш хиларца, кьаьстта 80% лорий болхлошта баьча балхах дІалуш дола, 20% мара йисац таханарча заман оборудовани эцара, молхашца Іалашо яра, кхьодола лоархІаме хьалаш леладара, из нийса дац; из, кхы тІехьа ца доаккхаш, кхоачашде деза хаттар да», - аьлар цо.

Кхетаче дІахьош республикан Кулгалхо-чо моттигерча унахцІенон Министерствонна

тІадиллар кІоаргга тахкар, лораша болх беча моттигий хІара деннара расписанеш. Цо хьалхадаьккхар уж расписанеш вІашагІтоха, дІадодар а долаш дар а дикагІа довзара. Из болх дІабахьаро административни болхлой кІезигагІа бергба, цар болх лорашта юкье дІабекьаш хиларца.

Иштта Келаматанаикъан Махьмуд-Іаьлас белгалдир хоамий технологеш юкьеяха езаш хилар, болх дикагІа дІагІоргболаш, болхлошта кІезигагІа хало хургйолаш.

«Балха моттигаш сов хьалийзай, цудухьа цу тайпара хьал

Іаткьаш да наха дарбаш деча балха даькь тІа, цо юхатотт таханарча заман технологеш юкьеяхар, царца дарбаш дар, лораш шоайла яхьебалара гІулакх а юхадоккх», - аьлар Келаматанаикъан Махьмуд-Іаьлас.

Цул совгІа, цо белгалдир болхлой кьахьегама боагІаш бола мах оттабар лоархІаме хилар, иштта ФОМСо дер гуш а дІадода рузкьа сенга дода ховш хилар лоархІаме долга. Из хьаллоацаш хиларо таро лургья аьнна лоархІ ПалгІайчен Кулгалхо-чо, унахцІенон балха даькь тІа этта хьал дикка хувца.

Мехкада: Республика езаро кхотаду вай

Ахкхенаикъан Марем

ПалгІай паччахьалкхе хьакхоллара Денца бахархой даькьалабийцар Мехкадас.

Республикан кулгалхо-чо белгалдир, цу лоархІамеча, исторецарча хувцамо юкьара-политически, вахара, культран оагІонашка доккха дика даьлга.

«Кьаман нах кьахьегама тІера, лакха начІал долаш хиларах, мехка хьал тоадеш, хІара денна дика хувцамаш даржаш, наьха вахара хьал тоалуш, никъ дІахьош я ПалгІайче», - белгалдир Мехкадас. Келаматанаикъан Махьмуд-Іаьлас теркалди, шоай республика езаш хиларо вІашкаозарал совгІа,

шоай лаьттанцарча, Даьхенцарча безаме, сийрда кхоане кхолла ловш хиларо кьам

низ болаш делга.

Кьамаьл чакхдоалаш, иразе, беркате, машарца, мо-

гаш-маьрша болаш баха даькьалабийцар мехкадас бахархой.

Къаман проекташ кхоачашъеча, юкърча боарамал хьалха ба вай мохк

Аькхенаькъан Марем

Российски оагӀонцарча юкърча боарамал тӀехдаьнна къахьегаш да вай къам ялх проект йо-аржаеча. Республика бел-гала я укх оагӀонашца:

«Дезал» мехкарча 45,4% духъала 46,1%, «ДӀаьха, хьинаре вахар» - 56,8% (РФ - 46%), «Вахара моттигаш тояр» - 45,9% (РФ-34,5%), «Экологи» - 81,4% (РФ-37,9%), «Тешаме экономика» - 100%, (РФ - 68,4%), «Саг чувоацаш гӀетташ дола гӀирсаш» - 72% (РФ-39,9%).

Къаман проекташ - духъал каьхата тӀара де лерхӀараш дац, вай мехка хьал хоалуш тоадеш бола болх ба. Геттара гӀадвугаш да, ерригача Россерча юкърча боарамал хьалхадаьнна вай долхаш хилар», - белгалдир вай мехкадас Келаматанаькъан Махьмуд-Ӏаьлас. Республикан кулгал-хочо теркалдир, из болх хьинаре, дикка къахьегаш хилар-рах гаьнабаьннилга.

Укх шерара цу оагӀонцара болх 92%-га кхоачаш кхоачашбаьб, из да 3 млрд 864 млн сом дерригача рузкъах. Кассови болх чакхбакхар 1 млрд 844 млн сома тӀа латт, 2025-ча шера кхоачашде лерхӀадох 44% я из.

Мехкахой моттиг хьаелларах дийцар Москве

Аькхенаькъан Марем

Москверча къаман политиках моттигашта юкърча бувзамехи йолча Департамента хьалха латтача Сучков Виталеца кхетаче дӀайихьар ГӀалгӀайчен массазара викал волча Малсаганаькъан Мухьмада.

ВӀашагӀкхетаре дийцар, ГӀалгӀай къаман нах вӀашагӀкхеташ йола моттиг кьоастаярах Москве. ВӀаший бувзам лелабеш, цхьана проекташ хьакхолларах дийцар кхетаче. Къаьстта боккха теркам бир пайданеда-реш дӀа-хьа эцара. Москве ГӀалгӀай вӀашагӀбетталуш йола моттиг хьаелларах дийцар Сучков Витале, иштта къамий ГӀулакхех йолча Кхела юкье вай республикан моттигах хьоахадир цига.

Кагирхошца болх дӀакхяхьарах, Департамента кхетаченашка ГӀалгӀай къаман викалш дакъа лоацаш хиларах дийцар хьакимаша.

Мехкада: Дезал - вахара керттера оагӀув

Аькхенаькъан Марем

Дезала, безама, вӀаший тӀера хилара Ди дездеш бар берригача мехка. Моттигерча бахархошка къамаьл дир мехкадас Келаматанаькъан Махьмуд-Ӏаьлас, цу денна тӀатайжа. Кулгалхочо белгалдир, дезал хӀара сага вахаре эггара лоархӀамерӀа бола, къаман беркате Ӏадаташ, оама-

лаш лораю оагӀув болга. Къаьстта вай мехка массахана лакхерча моттиге лаьттад дезала гӀулакх.

«Вай хьаькьалеча даьша тӀадилад вайна; дезала юкье-ра барт, безам, цхьоагӀо, вӀаший лерхӀам болаш дахар, бераш бу-салба дин лоархӀаш, къаман Ӏадаташ лорадеш кхедар. Боккха дезалаш тахан мехка хилар

доаккхал де дезаш хӀама да. ГӀалгӀай къамо тхьовра денз хьабахьа беркате никъ ба из», - белгалдир мехкадас.

Республикан кулгалхочо доккха баркал кхайкадир Россе Президента Путин Владимира, цо хьалаьцача политиках, дезала юкьера моттиг тояр хьаллоацаш, гӀо деш хиларах. Президента соцам баь, доладаь да тайп-тайпарча оагӀонашца гӀо

дар, масала, ноаной капитал, маьха чухьнахьа ипотека, берашта хӀара бетта телаш дола ахча.

«ХӀара цӀагӀа массахана барт, безам, ираз хилда, могаьш-маьрша долаш, цхьаккха цатом боацаш кхувлда вай бераш! ХӀара денна дезала юкьера моттиг кхы а дикагӀа тоалуш, беркат долаш дахалда шо!» - белгалдир мехкадас.

Мехкарча ЦУРа балхах дийцар паччахьалкхен кхетаче

Аькхенаькъан Марем

Паччахьалкхе дӀайихьача кхетаче дийцар дӀадахача кӀира мехка доал деча моттиго дӀабихьача балхах. Къаьстта йоккха терко тӀаьхийтар кхетаче бахархой дехарашта.

ЦУРа болхлоша белгалдечох, хьакимаш оарцагӀбалар дехаш бархӀ хоам ба нахагара бена. Шолжа-Шахьарера бахархой леткъаш ба; дукха ха йоацаш хиннача михо гаьнаш легаеш, газа турбаш толхаеш зе даьд, яхаш. Из гӀулакх теркалдаьд, тоадаьд - газацира хьал меттаотта-даьд.

ДӀахо дола ворхӀ дехар хьакимаша тӀахьожам беш да. Иштта кхетаче белгалдир, «Инцидент-Менеджмент» яхача оагӀонга гӀолла 252 дехар кхаьчалга. 4 сахьатахи 47 минотаци латтача хана, жоп тийлар царна, ха чакхьаьлча, цхьа моттиг яр йисар.

«БоагӀача боараме болх дӀахьолга да из, иштта дӀаходахьа деза из гӀулакх, бахархошца бувзам хила беза, ханнахьа хоам беш»,

- белгалдир мехкадаь зарбан болх лелабераша. Бахархошта кьувлача хаттарашта юкье эггара кастагӀа нийс-луш дараш - ЖКХ (61,5%),

токацара гӀулакх (7,5%), наькьашкара хьал (4,8%), дешар (4,4%), иштта цу юкье да хьехархошта алапи ханнахьа дӀацадалар.

Вахара керда оагIув

Шолжера СВО доакъашхо белгалвоал ший къахъегамца

Гаьгенаькъан Мартина

Вай замах каст-каста гу, мишта Iомалу нах кердача дIадехарашта духьалъотта. Цу юкъе массайолча хана лоархIамедар да, из саг дог цIена долаш, дика оамал, денал долаш хилар. ХIара дийнахьа эзараш маIа нах бакъдолчун, нийсхон тIехьа хиларах, латаш ба ЛаьрххIа йола тIема операци дIахьоча. Уж массазарча вахаре юхабаьхкача, цар уйлаш геттара чIоарIа хувцалу. Дукха-ча бIухоша яхачох, из цар дег чура доагIаш да, зIамига болча хана денз, царна бен-нача кхетамга хъежжа.

29 шу даьннача Бауленаькъан Темарлана даьгара хьайцад цIенна пайда беш хилар, хьаьнала рузкъа доаккхаш хилар, бокъон а нийсхон а тIехьа хилар.

Массехк шу хьалха из зIамсаг, ший воккхагIа волча вешийца, тIема гIулакх

Юмадеш хилар №37.18 йолча Наьсарен-Шахьара Ростварде даькъ тIа. Бакъда цхьан юкъа вахар хувцаделар.

Тха турпалхочун вахара хьал дувца йиш йолаш да, массехк даькъа дийкъа: ЛаьрххIа-ча тIема операце даькъа лоацаш хилар, чов яр, совгIаташ далар, дукха меттаоттара ха йоаяр, цул тIехьагIа дIахо хувцаденна вахар.

2022 шера, маьцхали бутт. Из тIем тIа вода. Массехк бетта

цо дика толамаш доах. Цунна тешал деш да цун тIабувхача эпсара тIема гIирса тIа улла Дика толам баккхарах енна Суворова майдилг. Ардара бутт хьакхоачаш цунна чов ю аьтта кулга, цул тIехьагIа бетта дарбанче улл из, дIахо ший гIулакхера болх бутт цо.

«Мел деш дар диканца да, - йоах цо соца къамаьл деш. - Цхьайолча хана цхьацца долча хIаманца нийсача наькъ тIа нийслу вай».

Цхьа шу даьнначул тIехьагIа, цо саг йоалаю ше харжа йоI. Цул тIехьагIа, цун керда вахар хотталу, керда декхараш хьалхашка отг, шийна а наха а пайда боалаш къахъега волалу.

Кулг лозадаь вар аьнна доацаш, Темарлана дика вIаштIехьадоал натяжной оала тховнаш де. Из тешаш ва ший аьттув баргхиларах, хIана аьлча цунна уллув ба кхоачара нах: фусам-нана, йиша, кхоъ воша - уж кийча ба мичча хана цунна новкъостала бахка. Цун

болх эшаш ба ГIалгIайчен дукхача юрташка. Наха лакха мах оттабу цун балха, ший профессу дика йовзаш хиларах, ше хьадеш дар дикал йолаш, цIена деш хиларах.

«Сона чIоарIа лоархIаме да сай хьамсарча шахьара Шолженна санна, ерригача вай республикан а накъавоалаш хилар. МоллагIа хIама деш хиларах вахара дакъ тIа, дика гIулакхаш дар, лерхIам хилар, гIулакхаца хилар доа ма делаш», - йоах тIема операце ветерана.

Ховш ма хиллара, хIама хьадеш хиларо воккхийву саг. Хетаргахьа, доккха ираз да шийна дезаш дола гIулакх леладе таро хилар. Цул совгIа, цох наха пайда а хулаш. Темарлана вахар цхьаькха дика масал да дикача исторен - къахъегама тIера, Даьхе езаш болча, вахара чам бовзаш болча наьха. Цар гойт вахара дика оагIув кхувш йоагIа-ча тIехьенна, из Юмаеш къахъегама тIера хила.

ГIалгIайчера СВО бIухо Овшанаькъан Аласхан могошал меттаоттаеш ва Анапе

Гаьгенаькъан Мартина

ЛаьрххIа-ча тIема операце ветеран Овшанаькъан Аласхан, мина эккхарах чов хинна, Анапа-Шахьаре дарба деш ва, яхаш, дийцар «Сердало» газетига «Даьхен лорбой» ганза зарбан болх лелабераша.

«Мина эккхарах аьтта ба-лама чов хинна вола Аласхан дIахьожавир «Кристалл» яхача Анаперча санаторе, бIухочун таро хургья цига ший могошал меттаоттаттарал совгIа, латтача халача хьалашка салоIаш хила а», - йоах хоамо.

Белгалду, «Даьхен лорбой» ганз даим тайп-тайпарча санаторешца, дарбан централшца бувзам лелабеш йолга, цига да бассейнаш, тренажерни залаш, физиотерапи.

Паччахьалкхен организаци кулгалхочо Оздой Муслима хетачох, могошал меттаоттаттара йола путевка ялар-из цхьаькха а боаккхаш бола гIа ба, бIухой таро хургйолаш, дарба дарца цхьана салаIа а, шоай массаза дIахьош долча вахаре могош а болаш юхаберза.

СВО доакъашхочун да-нана ЖIайрахьа дарба деш хилар

Гаьгенаькъан Мартина

ЖIайрахьарча дарбанче шоай дегIа могошал меттаоттаеш хилар СВО ветеран волча Леймой Iалихана да-нана. Из хоам «Сердалога» бир «Даьхен лорбой» яхача ганза моттигерча филиала болхлоша.

«Ха яха да, нана дарба эшаш дар. Сиха оарцагIаьннача ганза болхлоша ЖIайрахьарча дарбанче Iобувшабайтар уж», - йоах тхогарча хоамо. БIухошта, цар гаргарча наха массайолча оагIорахьара гIо, федеральни программа гIолла деш дар.

БIухошта санаторе, курорте, дарбанче дегIа могошал меттаоттае гIо дар лоархIамеча декхарех да тахан.

ТIалатташ дола кредиторски декхар дIадаларца ювзаенна комисси хьаергья мехка

Аькхенаькъан Марем

Наьсарен кхален моттигашка наькъаш тоадеш дIахьоча балхах дувцаш, кхетаче дIайихьар мехкадас шахьарерча администраце. Кабмин, мехкадаь, паччахьалкхен Администраци, шахьара администраци юкъе йолаш хиннача вIашагIахетаре мехка кулгалхочо тIадиллар, ерригача республикан тIалатта йоал тIера дIаяккхара болх дIахьоргбола комисси оттае, аьнна. Къаьстта терко йир ер шу доладелча денз дIабихьача балха.

Муниципалитета хьалха латтача Исмейланаькъан Амира-на белгалдир; йоалацара, йоал юкъе йоацаш хьатIаухаш дола рузкъа тахан 6%-га кхоачаш айденнад, аьнна. Мехкадас теркалдир, кхоачашдаь латтараш кIезига деце а, дIахо дIабахьа беза болх чоалхане болга. Инвестицей хьал айдергдолаш дийцар цо. Карарча хана мехка йоаржаяьй 500 млн сом рузкъа чулоацаш йола 60 проект.

«Муниципалитета декхар - бизнес дIаяхьа аьттув хургбараш доаржадар, бахархой цхьацца кхоачамбоацараш бахьан долаш кхийолча мотти-

гашка дIаухаргбоацаш ший гIулакх дIадахьар», теркалдир республикан Кулгалхочо. Цул совгIа, бокъо йоацача тайпара дIахьош дола гIулакхаш гучадоахаш, СВО доакъашхошта, иштта цар дезалашта терко еш, гIо лоаттадеш къахъегаш ба тахан мехка. Эггара ирагIа латтарех да тахан ТIалатташ йола йоал дIаяккхар. ХьатIадоагIа-ча шера Iан шоллагIа-ча бетта I-гIа ди тIакхачалехь; деррига декхараш тIера дIадаха аьнна тIадиллар мехка хьалхалаттачо.

«Къаьстта из гIулакх ма хулла сихагIа тоадаь даккха дезарех да. БоагIаш бола

болх дIабихьа, аттачахьа даккха деза цу оагIонцара хьал». Паччахьалкхен вице-премьер, рузкъанцарча оагIон министр волча Вешкаранаькъан Темарлана тIадиллар мехкадас; тIера декхар дIадаккхара тIехьа болх дIахьоргбола комисси оттае, аьнна.

«Кхален кулгалхоша шоай болх дика дIабихьаб. Сона гуш да тахан, администрацена хьалха латта Исмейланаькъан А. къахъегаш, ма хулла лакхача боараме болх дIабахьа гIерташ волга, хIаьта гонахьарча тоабан декхар - цунна гIо дар», - тIатехар вай Мехкадас.

ДжабагІа-наькъан цІерах бола урам тоабеш боахк Илдарха-ГІалий тІа

Коазой Мадина

ДжабагІанаькъан цІерах болча урам тІара болх йистебала гарга ба. Юх-хьанца лаьрхІачунга хье-жача, ер шу чакхдоалаш кийча хила беза болх, ер бутт бовш из чакхбаьнна хилийта гІерташ, къахье-гаш ба болхлой.

Никъ тоабеш бола болх дІаболабалале; газа, хин турбаш хийцар цига, цу гІулакхо бахархой цу шин хІаман хьал тоадаьд. Кар-рарча хана асфальт Іобилла баьннаб ала мегаргдолаш да. ГІаш леларий доазув кьоастадеш, бордюраш от-таеш боахк цига. Бахархой дегашта боккха тоам беш ба тоабаш урам.

ГІалгІайчен МЧСа болхлоша дІахо къахьег, Керчера хий цІендеш

Коазой Мадина

ГІалгІайчен МЧСа болх-лоша, Россє МЧСа тоа-банна чубоагІаш, дІахо а дІахьу фордах хотта-денна хий мехкадаьттан бийдалах цІендара болх Керченски оалача мотти-ге, яхвш, дувц «Сердало» газетага цу боахама зар-бан болх лелабераша.

Белгалду, болх дІаболабича денз, 673,3 ки-лометр форда тІара доазув цІендаьд, цигара дІайихьай 167 эзар тонн бІєхача гІомара гурматаш.

Анапа-Шахьара курор-та хин доазон тІа Темрюкски кхален шоайла хоттаенна болх беш йолча хин тоабаша хІара денна Іаьржача форда бухера мехкадаьтта хьалдо-ах. Цу гІулакха водолазаш 9 241-эза хин кІалха баьннаб.

ЛаьрххІа йолча аппа-раташца техкад 7, 4 эзар совгІа кв.м Іаьржача форда кІийлен доазув. Цу юкьа гулдаьд 500 тонн хий бІєхдаь хІамаш.

Цу тайпара балхаш дІахьош да Краснодарски края, Крыма, Севастопола доазонаш тІа.

Юкьера хьаийцача, дІадихьар 849,73 тонн да», - аьлар «Сердало» газетага ГІалгІайчен МЧСе.

«СурхотІе-Алхасте» никъ тоабеш бола цІенхашттара болх дІаболабир

Аькхенаькъан Марем

ГІалгІайче дІаболабир «СурхотІе-Алхасте» юрташ-та юкьера 12 км бІаьха никъ тоабеш бола болх. Из болх дІахьош ба «Вахара хьалаш» яхача программах, яхаш, дийцар «Сердало» газетага ГІалгІай Республикан Кулгал-

хочун, Паччахьалкхен зарбан болх лелабераша.

Цу наькъо вІашагІтох ши юрт - СурхотІе, Алхасте - из ба шаь-рачеи лоамани моттигашка ба-хача наха юкьера юкъ хотташ бола керттера никъ. Белгалду, укх 20 шера из никъ тоабеш хиннабац, кІоагаш дІакъовлар

мара. Из бахьан долаш, бахар-хошта а халонаш нийсьеннай, цунца дувзаденна кхерамзлен хьал а унзара да.

«Никъ тоабаро таро лургьа кхалешка бахача наха транс-порт лоаттаяра хьал аттача даккха; цунца цхьана дарбан-че, ишколе, культуран центре вахар-вар сихагІа хулийтаргда»,

- аьлар ГІалгІайчен Кулгалхо-чо Келаматанаькъан Махьмуд-Іаьлас.

Къахьєга дезарий тоабо вІашагІбеллаб болх, из бахьан долаш тешшаме а дика а никъ хургба, цул совгІа кхерамзлен Іалашо а хургьа. Беррига никъ дІачубала лаьрхІад 2026 шера майтсєла бетта.

Магасє хьабийллар «Спартак» яхача стадионага, Коталон паркага бода керда никъ

Йовлой Ясмина

Майтсєла бетта 9-гІа ди долаш, Магаса бахархошта совгІат хилар керда Коталон парк а Мемориальни комплекс а хьаєлларах. Бакъда цу парка тІабода никъ паргІата бацар,

цудухьа Іаьдало лаьрхІар керда никъ билла, из ба ша-хьара «Спартак» яхача стади-она тІабодаш, яхаш, дийцар «Сердало» газетага шахьара мєре.

«ХІанз цу даькъ тІарча ба-

хархой таро я стадиона, парка паргІатта тІабаха. Кердача наь-къо хозьаьй Магаса моттиг, из лаьрххІа хьабєллаш кхєтаче а хилар», - йоах хоамо.

Шахьара мєра Тиймарзанаь-къан Мусас баркал аьлар ба-хархошта шоаш хьаллацарах;

иштта «Техстрой» компанєна, ший ханнахьа а дикал йолаш а болх чакхбаккхарах.

ГІишлонхой дІахо а болх дІабахьа лаьрхІа ба, бакъда ша-хьара бахархой таро я хІанзєе а цу наькъ тІа лєла.

Берашта доагІа ахча меттаоттаде гІо дир мехкахочунна

Гаьгенаькъан Мартина

Берашта хІара бетта Іаьдалгара доагІаш дола ахча меттаоттаде гІо дир, дукхача берий да волча мехкахочунна, сага бокъонех волча викала. Из хоам «Сердалога» бир УПЧ зарбан болх лелабераша.

Магасерча вахархочун берашта МРОТх 75%-га кхоачаш мара могадаьд-цар берий пособи. Пенси-онни ганза оагІонга гІолла техкачул тІехьагІа, гуча-даьлар, кхо шу хьалха денз соцадаь латта ахча а цІен-даьна тІадоагІача руз-къанца дІалаьрхІа хилар.

Россе Вахара ганза болхлой оарцагІбаьха, цІаькха гІулакх дикка техка, 100%-га кхоачаш берий ахча хьаухаргдолаш соцам бир.

Пскове тІом лаьттача тохкамаш деча, дакъа лаьцар вай мехкахоша

Гаьгенаькъан Мартина

йолча комитето.

Сийлахь-боккхача Даьй-мехка тІема деношка Пскове фецара кемаш чулийгача моттигашка, царех дисар лохаш болча балха юкье дакъа лаьцар вай мехкахоша, дІабахача бетта 16-ча денгара 26-ча денга кхаччалца. Из хоам «Сердалога» бир кагирхой гІулакхех

«Коталон 80 шу дизар дез-деш, тІема денош лаьттача хана чулийгача фецарча кемаех дисараш лохаш, боккха болх дІаболабаьб Пскове. Тайп-тайпара тІема исторецара хІамаш кораяьй из гІулакх хьаллаца арабаьнна гІо деш леларашта, хІама ларах йолча тоабашта, тІема

оагІонцарча археологашта, хин кІалха леларашта», - йоах тхога бенача хоамо.

Бахархоша дувцачунга ладийгІа, хин кІалха дІаболабир цар шоай болх. Дикка къахьийгачул тІехьагІа, Максимовец яхача хи чура радиостанци, пулемёта лента, герзацара хІамаш корайир.

Иштта Воккха Иван яхача хин кІалхара араяьхар Пе-2

яхача бомбардировщиках йиса оатхалаш, цу юкье яр пулемёт, радиатораш, иштта кхьйола кемацара хІамаш. ВІалла доацаш дайнад аьнна лаьрхІа хиннача фецарча кемай оатхалашта тІакхача аьттув баьлар тохкамхой.

ТІема исторецара тохкамаш деча боккхача балха юкье чІоагІа лоархІаме я кораяь хІамаш.

Мотоциклашца лелараша 21-зза бокъонаш толхайир

Гаьгенаькъан Мартина

Рейд дІаяхьа арабаьннача республикерча МВД болхлоша теркалдир, мотоциклаш леларашца дувзаденна 21 кхоачамбоацар. Из хоам «Сердалога» бир Іаьдала болхлоша.

«Республикан чурча гІулакхех йолча министерствонна хьалха латтача Коробкин Михаила тІадилла, дІахьош бар из болх. Рейдаш дІакхяхьара бахьан - наькъашкара кхерамзлен хьал лора-дар. Болх дІахьош латтача МВД къахьегамхоша бежтокхаме эзар 21 саг, царна юкье 3 саг вар машина каьхаташ лертІа доацаш, номераш йоацаш мотоцикл хехкаш лийн-нараш.

Ишттача кхоачамбоацарашта юкье дар мо-тошлем йоацаш лелар, машин лелае бокъо луш дола удостоверени цахилар, хьатеха гІод ханна-хьа дІацатакхарца дувза-денна дар 11 гІулакх, гІод те-ха машинаш лоаттае-ча моттиге Іооттайир ши мотоцикл.

ГІишлошъяра министр хьежар, Яндарера №3 йола ишкол тоаяра болх мишта дІабода

Коазой Мадина

Республикан гІишлошъяра министр Іленаькъан Муса вахар Яндарерча №3 йолча юкьерча ишколе, болх мишта дІабода хьажа, яхаш, дийцар цигарча зарбан болх лелабераша.

«Дезал а бераш а» яха къаман проект кхоачашъеш, республикан гІишлон Министерствон дехарах, «Металлострой» ООО болхлоша карарча шера тушолла бетта болх дІаболабир ишкола тишъенна гІишло цІенхаштта тоае дагахьа, цу балха мах ба 28 млн сом.

Белгалду, карарча хана цига

даь даьннад цхьацца дола балхаш, уйнаш техад, гІишлон чура кхьдола балхаш даьхад, тхов тиллаб, кораш-налараш дІаоттадабд, фо кхетийтара гІирсащара балхаш йистедаьхад, бІеха хиш дІаухаш йола моттиг кийчъаьй, хий а сердал а чуйиллай.

«Балхаца дувзаденна ше

цига вахача хана, боахама кулгалхочунна ма дарра дайзар даь даьнна балхаш а, цар дикал а. Иштта цо болх бечарна цхьацца дола декхараш тІадаьхкар, гучадаьха кхоачамбоацараш юстардахара. Деррига балхаш даь даргда карарча шера маьцхали бутт чакхбоалаш», - аьлар гІишлошъяраша.

15 шу хьалха саг вувш, герз техар лаьцар

Йовлой Ясмина

42 шу даьнна, доккхача зулама бехкевеш вола саг лаьцар Іаьдала болхлоша вай мехка. 2010-ча шера карагІаьннача зуламах бехктокхаме озаргва из судо. «Сердалога» из хоам бир СК оагІон болхлоша.

Тохкама болхлоша белгалдечох, 2010-ча шера Шолжа-Шахьаре (цу хана Орджоникидзевски станице) 27 шу даьнна-ча вахархочунна травматически оала герз дийт-тад цо. Бахьан - из саг гоама хилар. Лозавар, кхы метта ца воагІаш, дарбан-че кхелхав, зуламхо ведда кІалхарваьннава. Цу хана денз, из лохаш дар Іаьдал. 15 шу даьнначул тІехьагІа, укх бетта 2-ча дийнахьа хо-аелар из вола моттиг. Зу-ламхо лоацаш йола опера-ци дІахьош хиннараш бар МВД УУР, ОМОНа, тохкама оагІон болхлой. Из гІулакх тохкаш, зуламхо боагІаца боараме бехктокхаме озаргволаш, кьахьегаш да Іаьдал.

Магасерча суде Іочуденнад, лелае бокъо йоацаш, бера машин тІатехачун гІулакх

Йовлой Ясмина

Наьсарен-Шахьара прокуратуро уголовни гІулакх дІадахьийтар суде, 36 шу даьнна-ча моттигерча вахар-хочунна духьала. Из бехке ву ший машина-ца, водителя бокъо а йоацаш, воагІаца хана 9 шу даьннача йиІига, цунна дикка човнаш а еш, машин тІатохарах, яхаш, дийцар «Сердало» газетага бокъонаш лораераша.

Тохкамхоша яха-чох, 2025-ча шера маІа саг воагІаш хиннав «ВАЗ 21099» машина-ца МутаІаланаькьан ура-мах. Бер наькьал дехьа-долаш хиннад, баьццар-ра светофор йоагача хана, водителя цунна тІатехай машин. ЙиІига човнаш яьй.

ХІанз цу гІулакхага хьожаргья, ПалгІай Рес-публикан Магасера суд.

«Даьхен Кубке» дакъя лоацаш хилар вай мехкара СВО кхо доакъяшхо

Гаьгенаькьан Мартина

Кулгаш гІортадарах йолча ерригача Россе яхьашка дакъя лоацаш хилар вай мехкара тІема операце кхо ветеран. «Даьхен Кубок» дІайихьар, укх бетта 4-ча денгара 7-ча денга кхоа-

чаш. «Сердалога» из хоам бир «Даьхен лорбой» яхача ганза моттигерча филиала болхлоша.

«Ленинградски областер-ча Гатчина яхача шахьаре шоай дегІа низ гойташ хилар Россе 31 моттигера 75 вахар-

хо. Новразанаькьан Іаьла, Баьтаранаькьан Мухьмад, Албохчанаькьан Джабраил юкье болаш хинна вай тоаба дикка белгалгьялар цига.

Шоай дегІа низ тахка аьт-тув баьлар ветераний, иштта кхыча моттигашкарча тІема доакъяшхошца доттагІал

тасса таро хилар», - дийцар тха газетага.

«Кулгаш гІортадар спорт хинна Іац, хьай дегІаца низ, кадай хилар малагІаца боара-ме да хоалу хьона, коталонга кхача гІерташ кьахьегаш», - белгалдир Новразанаькьан Іаьлас.

Илдарха-ГІалан дешархой дездеш ба дезала, безама, тешама Ди

Гаьгенаькьан Мартина

Илдарха-ГІалан дешархой дика дакъя лоацаш хилар дезала, безама, тешама Ди дез-деш. Цу денна хетабаь болам дІаболабе лаьрхІар бераша, цунна юкьедоагІаш хургда берий даьшцара-ноаношцара цхьана салаІар.

«Из болх дагабохийтар яр, Илдарха-ГІалан №1 йола юкье-ра ишкол. Иштта шахьара дукхача цІеношка кьамаьлаш хилар, шоай тайпан меттел, дер-ригача кьаман исторе а дика лар йитарий даьшца. Ашархой, инженерий, лорий, спортсме-

ний, тІема, дукхача кхыча професей викалий вахар дайза-чул тІехьагІа, берашта хайра, малагІаца хьехамца бахаш хин-наб шоай даь-да, даь-нана, даь-воша, даь-йиша», - аьлар хоамо.

«Цу тайпара кхетаченаш дІаяхьаро таро лу ноахалаш-та юкьера бувзам чІоагІбе, боккхагІарна ховш дар зІамагІарна дІа-хьа дала. Даьй-ноаной дувцарашка ладувгІаш, берашта дикагІа бовз шоаш хьабаьнна овла, дезала юкьера мах бараш, шоаех нах беш дар», - белгалдир Илдарха-ГІалий тІарча №1 йолча юкьерча иш-кола кулгалхочо ЧІасанаькьан Заретас.

Нейросеташца дувзаденнараш довза болалурашта, лекци ешаргья Беканаькьан Мухьмада 21 Ишколе

Гаьгенаькьан Мартина

Таьрахьашца дувзаденнараш до-аржадарах йолча Академи «Ней-росеташ хІетта йовза болабенна-рашта: сага хьакхеллача хьаь-кьала дунен юкьера хьалхара гІа» яха лекци ешаш хургва мо-бильни оагІонца кьахьегаш вола Беканаькьан Мухьмад. Из хоам «Сердалога» бир цу моттигера.

«Укх бетта итІлагІаца дийнахьа спикера довзийтаргда, хьакхелла

хьаькьал яхилга фуд; балха, де-шара юкье из мишта леладе деза. Иштта цо дувцаргда нейросеташ бизнеса, хоамий технологешта юкьеяхьарах.

Говзанча керттера декхар да, ладувгІарашта цу оагІонца дувза-деннараш ма дарра довзийтар», - йоах хоамо.

ИИ, нейросетий вахар довза безам барашта боккха пайда беш хургья уж урокаш. Кхетаче дайолалургья нийсса диь сахьат даьлча.

«Аьрзи» яхача берий лагере, хьайийллар «Россе аьрзелгий доттагIал» яха смена

Гяьгенаькъан Мартина

ЖIайрахьа кхален даькъ тIарча берий могашал то-аеча «Аьрзи» оалача лагере хьайийллар кхаь кIира хургйола «Россе аьрзелгий доттагIал» яха смена, яхаш, дийцар «Сердало» газета-га Еьригроссийски «Бералла наькъаш» яхача проекта викал йолча Коазой Мила-

нас.

Моаршал хоатташ долча дешаца берашка йистхилар лагера кулгалхо Чуранаькъан Мадина, «Бералла наькъаш» проекта болх лела-беш вола Колой Саад, кагирхой гIулакхех йолча Комите-та кулгалхо Малсаганаькъан Адам. Майдан тIа дIадихьар гулбалар, даьре оасашцара

халхараш, тешамах дув баар. Цига гулбеннарий безам со-вбоаккхаш дар Ольховская Алисас дIааьнна «Са оаз» яха илли, Беканаькъан Беллай композици «Магас», иштта Чуранаькъан Луизас «Рос-сия» яха илли дIааьлар, - йоах хоамо.

Дешархой дика салаIа йиш йолаш ба, цига салаIарал совгIа, дешара керда оагIонаш

а йовзаргья. Смена дIахьоргья доккхача дешашца: «Тахан тхо-аьрзелгаш да, хIаьта кхо-ана тхо-аьрзеш да! Тхо даьд ираза, гIаттара, безама!»

«Аьрзеш-уж шо да, оалха-зараш, хIанз мара гIатта дола-луш доаца, оаш из тешшаме, лакха, хоза дергдолаш, шоана новкъостал ду цу тIехьа шун даьша, хьехархоша, новкъо-сташа», - аьлар Колой Саада.

Шолже кхетаче дIайихьар, Магаса-Шолжен доазонаш вIашагIкхетарах дувцаш

Гяьгенаькъан Мартина

Шолже кхетаче хилар, мэра кулгалхочо Iумаранаькъан Асла-на кулгал а деш, цига дувца оттадаь дош дар Магаса-Шолжен доазо-наш вIашагIкхеташ хила-ра хьал дегIадоаладарах, яхаш, дийцар «Сердало» газетага администраце.

«Из хаттар тохкаш даькъа лоацаш хилар мэре отде-лий кулгалхой. Гулбенна-раша техкара хьал дегIадоаладара хатта-раш, бахархошта дика ва-хара таронаш хьакхолларах, иштта ЦIА. РФ. мохк дика дегIаахара гIо деш йола про-ект кхоачашьарах. Шахьара кулгалхочо тIахьийхар балха новкъостий, кастлуш Шолже дегIайоалаяра йола план кийчьяра», - аьлар хоамо.

Белгалду, Магаса-Шол-жен агломераци яро дика таронаш лу вай республикан экономически хьал тоада-ра, хIана аьлча вай хьакхолл наха дика хьалаш, цунца цхьана лакхагIа хул соци-ально-экономически даькъ тIара таронаш.

МагIалбика дешархочо, ЕГЭ юха дIа а енна, 100 балл яьккхар

Коазой Мадина

МагIалбика-Шахьара №3 йолча юкьерча ишкола дешархочо ГIазданаькъан Маре-ма, ЕГЭ юха дIаяла таро хила-рах, химех 100 балл яьккхар, из юха дIа а енна, яхаш, дий-цар ГIалгIай Республикан де-шара, Илман Министерстве.

Белгалду, ше ишколе яьккха-ча юкьа цу йиIига дика дешаш хиннилга; цул совгIа, цIе атте-стат, иштта «Дика дешарах» яха майдилг а елар цунна. Из доа-цаш а, дукхача олимпиадаш-ка, яхьашка даькъа лоацаш хинна-яр, коталон моттигаш а йоахаш.

«Цу толамашца ГIазданаькъан Марема таро я моллагIча дикагIа йолча мехка вузе деша отта. Цо хержар лорал, из лаьрхIа я цIихезача Се-ченова цIерагIча университете деша отта», - аьлар ГIалгIайчен дешара министерстве.

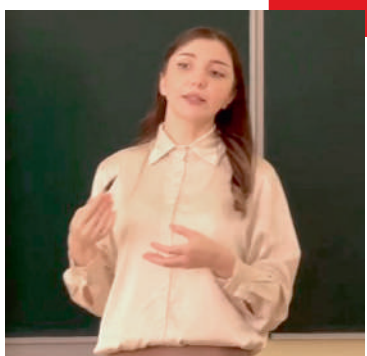

Музее, гIалгIай паччахьалкхен ди дездеш, хилар студенташ-историкаш

Коазой Мадина

ГIалгIай паччахьалкхен университетерча истори-чески факультете дешаш бола студенташ гIалгIай паччахьалкхен Ди дез-деш хилар мехктотхкама музее. Из хоам «Серда-лога» бир цу моттигера.

Музее гIолла экскурси йир студенташ, цар дийцар вай къаман автономии хьаот-тара исторех, къаман вахаре дIайовргйоаца сийрда лар йита дIабахарех, иштта кхы-долча лоархIамечарех.

«Россе 2025 шера хъехархо» яхача яхъе дакъа лоацаш хургъя МагІалбикера викал

Коазой Мадина

Республике дІахьош хин-нача яхъашка котало яь-ккха МагІалбикерча №2 йолча ишколе истори, обществознани хъеаш йола Иоахарганаькъан Іамархана Амали «Россе 2025 шера хъехархо» яхача яхъе дакъа ло-ацаш хургъя дІахо. Из хоам «Сердалога» бир цу оагІонцарча министер-ствос.

Амале ше белгалдечох, хъехархо яхар цун вахаре духъал професси хинна Іац, къона тІехье нийсача, берка-теча хІаман тІехъа ураоттае ловш я из.

Ишколо оттадаьчунга хъежжа, урокаш дІаяларал совІа, дІахо а берашца кхе-таченаш дІакхуьаш, цар ва-хара наькъ тІа пайдане хург-дола хІама довзийт цо.

«ГІалгІай дувхара поэзи» яха багахбувцама сахъат дІахьоргда мехка

ГІазданаькъан Ахьмад

Республикерча къаман кхол-лама Щен болхлой Эбарга-Юртарча культуран цІенца «ГІалгІай дувхара поэзи» яха багахбувцама сахъат дІадахъа кийчо еш ба. Фоль-клора Денна хетаьх хургъя из сайре.

«Кхетачен керттера декхар - къаман барзкъанца дувза-

денна тхьовра денз хъадоагІа Іадаташ, мехкара культура дІайовзийтар, уж хІамаш наха юкъе доаржадар. ГІалгІай къа-ман оамалий, Іадатий дуне довза аьттув хургба гулбен-нача хъаьший», - дийцар «Сер-далога» РДНТ кулгалхочун ГІонча йолча Котанаькъан Ма-рема.

Говзанча-модельер йолча Имагожанаькъан Мадинас кийчбаьча ГІалгІай дувхар

дувхача мехкараша гойтаргда, къаман барзкъа мел эздий да. Тхьоврарча ханагара хъадола-денна таханарча денга кхач-чалца, мишта хувцалуш хин-над къаман дувхар, малагІа оагІув эггара лоархІамегІа ба ховргда хъаьшашта.

ХІара барзкъа хъатегаш теркаме лаьцараш, эггара лоархІаме хетараш малагІаш да белгалдергда цига. Цу кхетаче дакъа лоацаш хур-

гъя республикера исбахъа-лен оагІонцара тоаба «Сийг», кулгалхо-хореограф Имаго-жанаькъан Мухьмад. Ше ма дарра, ГІалгІай цІай оттаргда цига, хІаране дакъа лаца йиш йолаш.

ГІалгІай къаман культура, истори, къаьнарча хана денз лорадеш, доаржадеш хъадахъа эздий Іадаташ довза, цар ис-тори тахка ловрашта доккха совІат хургда цу сайренах.

Вай культуран Министерство дакъа лоацаш я, Ерригроссийски лерхІам белгалбеча кхетачене

Гаьгенаькъан Марина

ГІалгІай Республикан куль-туран министр Лаьнанаь-къан Залина дакъа лоа-цаш я, Ерригроссийски лерхІам белгалбеча кхета-чене. Цига ювцаргъя «Къа-ман мах бараш, культуран оагІув» яха Федеральни проект, иштта «Дезал» яха Къаман проект кхоачашъ-ярх, яхаш, дийцар «Сер-дало» газетага культуран Министерствон хоамий ГІулакха кулгалхочо Хаза-наькъан Хатимата.

Проекта чудоагІаш да де-зала нийса вахар хъакхол-лар, дезалера хъал чІоагІдар, вахара юкъярлено деза-

ла мах бараш доаржадар. Шин дийнахъа из кхетаче дІахьош цун доакъашхоша шоайла балха говзал эцар-гъя, кхы а дукхагІа толамаш дахара цу даькъ тІа лаьрххІа дола къамаьл хургда.

Хъалхарча арІагІа, гул-беннарашта вІашагІееллаяр экскурси. Из дІайихъар Ло-аман Алтай-Шахъара А. В. Анохина цІерагІча Къа-ман музее. Цига таро хилар Алтай Республикан хъал-хара истори, культуран лоархІамедараш го.

«Дезала мах бараш, куль-туран оагІув» яха проект дика кхоачашъяр - вай керт-тердар да!» - аьлар Лаьна-наькъан Залинас.

ГалгIайченна хьахьожадергда СВО доакъашхой хьаллаца ахча

Аьххенаькъан Марем

ГалгIайче юкьейоагIаш я, Россе паччахьалкхено СВО доакъашхошта ахча хьожде лаьрхIаца моттигашта. Из новкъостал ду бIухошта, юртбоахам даькъ тIа шоай бизнес хьаеллара. Цох дийцар ГалгIай Республикан Кулгалхочун, Паччахьалкхен зарбан болх лелабераша.

ГалгIайчен кулгалхочо Келаматанаькъан Махьмуд-Иаьлас белгалдир, «Агромотиватор» яхача программан юкье даькъа лоацаш хилар лоархIаме гIа ба юртбоахама даькъ тIара хьал дегIадоаладара а, ветеранашта новкъостал дара а:

«Оаха баркал оал федеральни центра из таро тхоашта яларах, цо СВО доакъашхошта новкъостал дергда шоашта ховш дар юртбоахама даькъ тIа кхоачашде, керда балха моттигаш хьаелла, мехка экономика чоагIе».

Белгалдаккха деза, агробизнесацара безам тахан республике гуш ба: духьхала маьтсела бетта «Агростартап» яхача программаца дувзадenna дIачуденна 195 дехар да. Цул совгIа, карарча шера бекарга бетта денз, «Фермерий ишкол» яха Россельхозбанко дIадоладаь керда гIулакх дIахьош да, цига СВО доакъашхоша Iомаю агронома, зоотехника профессеш.

«Агромотиватор» яха программа юкьейялча денз, ветеранашта тIехьара тIа таро я ахчанца новкъостал лоаттаде - 7 млн сомага кхаччалца хьайбаш леладара гIулакх дегIадоаладара, иштта 5 млн сомага кхаччалца кхьдолча юртбоахама гIулакхашта. ГалгIайчен Iаьдал кийча да проекташ нийсхо йолаш лелаяра, иштта эшаш дола кьхаташ дахара гIо де.

«Со тешаш ва, «Агромотиватор» хиларо кхачан кхерамзле чоагIярал совгIа, новкъостал дергда ветеранашта шоашта лерттIа моттиг лаха, тIем тIара цIабаьхкачул тIехьагIа», - аьлар Келаматанаькъан Махьмуд-Иаьлас.

Ци яларца дувзадenna хьехамаш деш ба вай мехка

Коазой Мадина

бир цу моттигера.

Наьсарен кхален моттигашка цIерцарча кхерамзлен хьал лорадеш болх беш ба МЧС, администраце болхлой. Из хоам «Сердалога»

Бахархошта хьалхадоах, ара кхорзадenna дIайха денош латтача хана, цIераш ма егта, йоагача цIера юхера дIа ма аха, яхаш, иштта из хьал лорадара

тIехьа бахархой тIахьехаш йоазош хьалдийттад.

«Къаьстга боккха теркам бу хьун моттигашта, гаьнаш, дукха баьцаш йолча. Администраце дехар ду бахархошкка: мух хьекхача хана, цIераш

ма летае; цIаьхха, хатар хинна хIама хилча, Iалаьмате чехка телефон тоха МЧС. Фийла хила боккьал а! Шоай цIенош, шоаш хатарех лораде!» - белгалдир Наьсарерча администраце.

ГалгIайчен пожарнеш МагIалбика, Шолжа кхаленашка цIераш йоаеш ба

Коазой Мадина

11 сахьат даьлча денз, 15-тта цIи йоаеш йола машин, 4 лаьрххIа йола техника болх беш я МагIалбика кхален Южне йокъаенна-

ча баьцех лотаенна цIи йоаеш. Цунца цхьана, Шолжа-Шахьара Восточни №3 йолча ПСЧ даькъ тIара 15 саг иштта цIи йоаеш ва; 12 сахьат 40 минот яьлча денз. Укхаз а лотаеннай йокъа-

енна йоархIаш.

Россе МЧС ГУ зарбан болх лелабераша яхачох, укх ханага кхоачаш дукхагIа долча даькъ тIара цIи йоаяь яьнна, бакьда еррига а

дIайоае вIаштIехьадалац.

«ЧоагIа мух хьекхаш хиларах, цIи сиха дIа-юха ярж. Йовхал чоагIа латташ, баьцаш йокъаенна хиларо из болх чоалхане берзабу», - аьлар МЧС болхлоша.

12

ЛИТЕРАТУРАН ОАГИУВ

Іарчакханаъкъан Сали

Из дар мотташ ва со, хетарга-хъа аьлча, 1973 шу. Почта яхъаш йоагӀача кхалсага ера арӀанара «Лоаман Іуйре» яхача альмана-ха номер. Со цу хана 8-ча клас-се мара вацар. Бакъда лите-ратураца а гӀалгӀай меттаца а чӀоагӀа чам болаш вар, цудухъа тха нанас, ше станокa тӀа латта завода болхло яле а, хӀара шера хъаяздеш дар «Сердало» яха га-зети «Лоаман Іуйре» яха аль-манахи. ХӀетта почтаца дена из хъадиьллача, эггара хъал-ха вайзар сона Тиймарзанаъ-къан Башир, цу тӀа духхъашха кепa теха яр цун байт. Цун цӀи а дагайоагӀа сона, «Металл» яхаш яр из. Аз хӀанзалца ешаш хинна байташ Даьхенах, Іаламах, ма-шарах, беамах яр. Метал-лах язъяь байт поэта наькъа-ца, вахарца, балхаца ювзаен-начох тара хийтар сона. Иштта хила а хиннадар из. Тиймарза-наъкъан ГӀазмахъмада Башир, Іоахарганаъкъан Гапура цӀерагӀа завод хъайича денз, цу чу болх беш хъавена саг хин-навар, цудухъа яр цо язъяьча байта цӀи иштта.

Цу байтагара журнала тӀа ший йоазошта кепa етта даволавенна, дуккхача шераш-ка вай литературан юкъе берка-те къахъегаш хилар Тиймарза-наъкъан Башир. Шинна а метта-ла (эрсий а гӀалгӀай а) байташ, поэмаш, очеркаш, дувцараш, по-весташ, берашта лаьрхӀа стихот-воренеш язъеш чакхваьлар из. Цун книжкашта юкъе да «Теша-ме новкъостий» «Денал», «ІоӀам а сатоха хар а», «Дийна виса фут-таройна», «Сопроматах йола эк-замен», «ГӀалаш хъежаш я вайга». Каст-каста «СелаӀад» яхача берий журнала редакце воагӀаш

Кхолламо говза дош денна саг

Тиймарзанаъкъан Башира 90 шу дизарга

вар из. Цун хьоашал дар бер-ригача вай йоазонхошца, хӀана аьлча дег чу хъагӀах хӀама до-ацаш саг вар ГӀазмахъмада Башир. Шийна хеттар, хӀама лоч-къа ца деш, нийсадар дӀаоалаш оамал яр цун. Берий журнала 35 шу дизар дезде аьнна Мага-се нах вӀашагӀкхийттача, со-се цецвоалаш, хӀама аьлар Башира. «Со берий байташ язъе хӀана во-лавелар хой шоана? Цу вагӀача Іарчакханаъкъан Сале стихотво-ренеш езаяларах волавелар», -

аьлар цо. Тиймарзанаъкъан Башир тайп-тайпарча ханашка бе-бе балхаш даь саг вар, из хинна-вар «Электроинструмент» за-вода технолог, тӀеххъара цо баь болх бар Наьсарерча мэра гӀонча волаш. Россе йоазонхой Союза до-акъашхо, ГӀалгӀай Республикан культуран гӀорваьнна болхло, Наьсарен сийдола вахархо вар вай мехкахо. Тиймарзанаъкъан Башир

кхелхар 2019 шера, ший 84 шу даьннача хана.

Киришин Виктор
ГОНЩИКАШ

Дозала кӀалха
Лаьтта да эгаш,
Чархаш кхестаяр
Хиннабац бегаш.

Безам хул чӀоагӀа
Халонел тола,

Готтача наькъо
Тохача гола.

Деррига дуне
Дицлуш хул атта,
Кайоалаш хуле
Михаца гӀатта.

Хъахул хъох илли,
ГӀирс хул хъох спорта,
Ший ткъамаш долга
Довзаш хул корта.

Таржам даьр – ТӀаргамхо.

Іарчакханаъкъан Сали

БОЛАТХАН

(дувцар)

Эггара шийлагӀа йола саькур оа-лача бетта бийса яр ара лаьттар. Михо хъайзе, хъайзе, сигала хъал-хъора гӀоа. Берзалазал хъувзача цу бус йоккхача хъунца пелг мо цаӀ висавар Болатхан. Юрта хъал-чукхача йоккха юкъ еце а, гонга кхоачаш уллача лайво дега ма хетта дӀавахийтацар из. Хъамча хъекха вӀашагӀлетача санна, хе-талора гӀорадаьча когий пелгаш. Дувладенна Іодадар дахчаш мо чӀоагӀденна кулгаш а. ХӀанз моллагӀча халонна сатоха кийча вар чарахь, берташта кӀал ца ви-сачахъа. Царна кӀалвусе, ший гӀулакх телха долга ховра цунна.

Хъайнача дуӀан юкъегӀолла Іохъежача, яьга яла йоалла тов мо, сийрдалелхаш йолча лампан али-нга тӀаэттар Болатхана бӀарг. Юха-сеца, дувладеннача кулгашта Іи а теха, хьокхадир. КӀеззига гӀойле хилар. ГӀоралла эттӀа иккаш Іо а яьха, когаш а иштта хьокхаберг дукха хӀама дӀалургдар цо хӀанз. ЗӀамига саг еча уйлаех ваь-ккхар, из эггара чӀоагӀагӀа кхий-рача хӀамо. Гаьна йоацаш Іаьхар борз. Эза Іочуйийхка тӀатулла лергаш дола кий хийра а яьккха, шийлача миho юха а лерге енача берза йиткъача озага ладийгӀар цо. -У-у-у-у, - яхаш, хъун тӀа ийлуш йола оаз гаргайоагӀаш латтар. -ЦаӀ. Цунна-м духхъьотта-лургвар со, - хаьн уллача урсах

кулг техар цо. Бакъда борз цхъаь-яцар. Іаьхар цхъаькха. Кхы цхъаьк-ха а. БӀарчча ординг. Котварг-хиларах догдилла Болатхан, ма хулла сихагӀа юртагахъа волаве-лар! Бертий оазаш цкъа гаьнаюв-лаш, тӀаккха гаргагӀерташ санна хетар цунна. Сага хъаж кхийтта тӀехъайоагӀацох тара яр уж. Бакъ-да мел юхе цар увгӀар хозе а, хъа-гучаяьнна, чарахъа никъ бехкаш-яцар. Ше мишта вежар, сакхетам чура сево ваьккхар белггала оала-лургдоацаш, сел чӀоагӀа керта чо-ажош а еррига тити а гӀоръяьр цун. Цу бус юрта хъалчукхаьча вала воаллача, дӀаваха низ боацаш висача юртахоcho тӀакхаьчабар Іуйран хъунагӀа болха нах. Сакхе-там чура ваьнна зӀамига саг дел-къел тӀехъагӀа больнице кхоача-ваьвар цар. ЗӀамигача цӀалга чу шоай лорий мотт бувцаш боахкар кӀай халаташ дувха кхалнах. - Фуд цунна? – наӀара санагӀага хъаэттар керттера лор.

-Хъакхийттавац хӀанз а, - аьлар Сакината.

Хъачухъежа, унахочун юхь бӀаргаййра Османа. Ший дегӀах цӀийбаь чӀий чакхбаьккхача санна хийтар цунна цхъан юкъа. Цунна вайзар Болатхан. Дагаиййхар кхе-лета кагийнах болаш, къовсам баьннача моттиге, нах бӀара а хъе-жабеш, цо ший кулгаш тӀа йийтта гӀадж. Нанапелгa тӀа тохацар цо:

-Іаг лелабе ма безий укхун, - оалар Болатхана, ше гӀадж мел то-хача хана.

Деррига цар дов дацар ши шай мах болаш. Болатхана хъунагӀа каст-каста оакхарашта боангаш увттайора. Дукха ца лоаце а, наг-гахъа цар чу доаллийсар лийг, цогал, акха хъакха. Цкъаза боанг текхаеш, аькха додаш а моттигаш нийслора, из низ болаш а човнаш ла могаш а дале. Ишттачарех яр чарч. Болатхана йогӀачача боан-гех дукха дош ца хеташ, лелар уж хъунагӀа; нагахъа санна дӀалоаце, из боанг текха а еш йолхар.

Цхъан дийнахъа хъунагӀа ваха-ча Османа дайра боанга чу детта-луш дола цогал. Це бекх болаш, даьнна дӀаьха цӀог долаш, дар из. ЧӀоагӀа Іазар дар, ший тӀод мукъ-адаккха гӀерташ цо озаш хиннар. Бакъда цӀий леша хъалхара ког хъахецаш яцар къовлаенна боанг. Шортта дӀа-юха хъежа, ше гуш саг воацилга тийшача, тӀа а ваха, ирбаьча бӀаьхача хьокхаца боанг хъайийллар цо, цогал цу миноте, ший лозабача когах Іоухача цӀе лар а юташ, хъун юкъе къайла-ийккхар. Цигга тӀакхаьчар Османа боанга да. Из Болатхан вар. Дух-хъал ше цаӀ хинна ца Іеш, массехк зӀамига саг кхы а вар цунца. Цхъан хӀамах цецваьннавар Осман, тата доацаш, мичара боагӀа ца ховш, уж шийна тӀакхачарах. Цо дика кхетадацар говза чарахь хъунагӀа мел Імад тоӀаь лела веза. Цу тайпарча говзача чарахъех вар Бо-латхан а.

-Фу леладу Іа? Хъай доацача хӀаманна кулгаш тӀа хӀана кхувда-ду Іа? – хъакхайкар, хъаь тӀа хъал-тетта кий йолаш латта юртох. Цун тӀехъа, цӀимхара хъахъежаш, бакъ-да йист ца хулаш, латтар вожаш

а. Хетаргахъа, къамаьл деш вар цар тхъамада вар, цудухъа дерри-га гӀулакх цун лӀоамагӀа дитадар цар, шоаш юкъе ца гӀерташ.

-Къа ма дий цун. Сов къиза-м хила мегаргвац, - аьлар Османа. – Вешта, хьо-м зӀамига волча хана денз ва къахетамах хӀама доацаш. Сона дагадаоагӀа Іа кагийча бераш-та мишта еттар. Хийла мераж йо-хайийя, бӀарга кӀийле Іаьржиййя хулар уж, хьо лелар бахъан долаш.

-Сона хъехар де венав хьо укх хъунагӀа? Хой хъона со укха-за лела мел ха я? Сога хӀама ала саг вац хъона укхаза, аз фуннагӀа дойя а. Хезарий хъона? Кхы са боангах кулг ма тохалахь, цо фуннагӀа лаьцайле а. ХӀанзарcho аз гӀод тохаргда хъона. Кулгаш тӀа иттаза гӀадж тохал цунна, - аьлар чарахъа ший новкъосташка. Бакъ-да Осман царна атта караваха лаьрхӀа вацар. Цунна уж иштта тохалургӀоацилга хайча, новкъо-сташка из хъа а лацийта, ше йи-йттар Болатхана цун кулгаш тӀа дика сомал доалла турса гӀадж. Сийнденна, цӀеша дизадар кул-гаш. Нагахъа санна гӀадж турса а ца йоаккхаш, кхыча чӀоагӀача дах-чах яьккхаяларе, Османагара хъал кхы а вогӀ хила тарлуш дар...

ХӀанз шийна хъалхашка лорий маьнге тӀа сакхетам чура ваьнна улла Болатхан вайча, из шедар, селхан хилча санна, духхъьэт-тар цунна. ДӀатӀа а ваха, когаш тӀа ІотӀахъежар лор. ТӀаккха кулгаш тӀа.

-Когашта хӀама даьдац. Кулгаш-м дохъадаьд. ДӀадаха деза, - наӀаргахъа Іоволавелар из.- Кийч-ве. ЭттӀаве веза.

Цкъа унахочоа, тӀаккха лора бӀарахъежар Сакинат. Шекъьялар йоӀ цо дувцацох. «Кулгаш а когаш

а дохъадаьдац», - йоахар цун дего. -Хъакхетталца сабарде вай, - ду-хъаьяла елар из. -А. Ма де. Иштта аттагӀа хургда цунна.

Сайрангахъа лелаяр, Осман нах эттӀабеча цӀагӀара араваьнна-ча хана. Хьоцар даьннача хъажан кӀалхара хъахъежар, аькхандараш мо цӀийх диза бӀаргаш. Ше болх беча ткъаь шера цу тайпара опера-ци яьацар цо. Чир лехарна...

ХӀанз а шийна тӀехъа бер-тий йоагӀаш санна хетар, сакхе-там чу ца воагӀаш уллача Болат-хана. Кулг ший юкъах урс ул-лачахъа Іодахийтар цо, селхан хъунагӀа мо. Бакъда пелгаша ладувгӀанзар. Дезденна ІотӀадаха дада бӀаргногӀараш шортта хъаль-айдир зӀамигача сага. ІотӀахъежар аьтта кулга. Эза, лоа мо кӀай хи-киси дийхкадар цунна. Иштта дар аьрдиг а. ДӀа-юха хъежар. Когаш-кахъа ягӀача берашха йолча йоӀах бӀаргкхийтар цун. Сомавьнна-ча Болатханага елаелар, тӀаккха цийелар медийша.

-Мичад са кулгаш? – низткъа лерга хаззал йистхилар унахо.

БӀаргаш диза хий этта, бала-маш эзар йоӀа. Юха а пелгаш хьо-аде велар из. Юха а ладувгӀанзар цар. Духхъал нанапелгаш мара дисадацар, гударгаш мо Іодадача кулгаш тӀа.

-Малав шун лор? – хаяттар Болатхана, кулгаш наькх тӀа ІотӀадоахкаш.

-Осман...Салатаев Осман, - basilга тӀа сеца хи тӀадам дӀабаьккхар Сакината.

КӀезиг-кӀезига отташ, юха а Іаьржа пордув эттар Болатхана бӀаргашта хъалхашка. Юха а тхъов-ра мо сакхетам чура ваьлар из.

Кердача Реданта ДК Юмалуш бараша ГалгӀайчен байракх тийгар

Коазой Мадина

МагӀалбика кхален Кердача Реданта ДК дӀахьош долча «Тай-маха» яхача маха бакхара гӀулакх Юмадеш бараша Даьхенцарча безама дезде лаьрхӀар ши ди-ГалгӀай Республикан паччахьалкхен байракха Ди, иштта ГалгӀай паччахьалкхе хьакхелла Ди. Шоай хьехамчас Дзовранаькъан Хаде кулгал а деш, цар тийгар ГалгӀайчен байракх. Цох дийцар «Сердало» газетага МагӀалбика кхален администраце зарбан болх лелабераша.

Белгалду, кружока кулгалхо-чо берий болх гойтале хьалха дийцар паччахьалкхен белгалонех, миштай байракх, герб, гимн. «Керттера терко тӀахийтар ГалгӀай байракха исторена, республикан бахархошта болча цун лерхӀамах», - аьлар доал деча даькъ тӀарча дешара урахалле.

Чухьежача
Ӏаьдала
болхлоша кхыча
къамех вола 43
саг Ючувигар
полице

Аькхенаькъан Марем

Россе доазон тӀа бокьо йо-ацача тайпара Ӏеш бола кхыча мехкашкара ба-хархой гучабоахаш МВД болхлоша дӀабиьхача бал-лах, 43 саг Ючувигар по-лице.

Из хоам «Сердалога» бир цу моттига зарбан болх лелабераша. АргӀанара болх дӀахьош, 39 моттиге цхьацц кхоачамбоацарашта тӀагӀолла 31 протокол оттадир МВД къахьегамхоша; царех кхо моттиг РФ миграционни бокьо толхаеш хиннилга гучадаьлар.

Белгалдечох, вай мехка Ӏеш вола 19 саг Россе доазон тӀа ха яккха бокьо луш дола каьхаташ лертӀа доацаш бар; цул совгӀа, ялх саг Россе до-азон тӀа цхьаккха бокьо йоа-цаш вахаш вар. Кхо саг бех-ктокхаме эзар болх бе бокьо луш дола каьхат е патент ца-хиларах (РФ КоАП 1-ча даь-къа 18.10 статья). Кхы а кхо саг бехктокхаме озаргва хила доагӀаш дола каьхаташ цахи-ларах (РФ КоАП 1-ча даькъа 18.15 статья). Кхыча мех-кара хьачувенача пхе сага белгалдир, РФ Президента 30.12.2024 № 1126 чӀоагӀон тӀатайжа, эшаш мел дола каь-хат вӀаштӀехьадаьккха; цхьан юькха РФ доазон тӀа Ӏе безам болаш ба шоаш, аьнна.

ГалгӀайчен ви́кал Охценаькъан Ислам семинара кулгал деш хилар, «Машук» кхетаче кийчӀьеш

Гаьгенаькъан Мартина

Диь дийнахьа «Машука» деша-ра Центре йоккха программа дӀайихьар кагирхошта лаьрхӀа, уж хӀара шера дӀахьош йолча кхетаченна дика къахьега дезаш ба.

Цу юкьевоагӀа 200 саг. Семи-нар дӀахьош, Кьилбаседа Кав-каза хьалхале лелаю говзан-чаш лекцеш ешаш хилар, иштта цига дакъа лоацаш хиннарашта хьалхадаьккхар, говзанчашкара тоабаш вӀашагӀйохкара балха-га кхаччалца йолча занятешка

дакъа лоацаш хилар.

«Концепт» яхача лаьрххӀа до-ацача дешара Центра тренер Ох-ценаькъан Ислам говзанч-хье-хамаш дӀадахьара автор хилар. Цо белгалдир йоккха кхетаче дӀаяхьара нахаца юкьамоттиг лаха ховш йола говзал эшилга.

«Са декхар да – доакъашхош-та, къамаьл дара говзал хур-гӀюлаш, царна эшаш дар лоат-тадар, хӀана аьлча сага дувца харах тийша да толам баккхар а. Шеко йоацаш, укхазарча ер-ригача кхетаченаша из керда-дар Юмадаь хила деза, - аьлар Охценаькъан Ислама.

Ахкан хана Илдарха-ГӀала Ӏаьдало хица Ӏалашью

Гаьгенаькъан Мартина

Ахкан заман чухьа цхьайол-ча хана республикан шахьа-рашка, юрташка хицара хьал хувцалуш хул. Илдарха-ГӀалан Ӏаьдало шоллагӀа бутт ба наха хица Ӏалашо лоаттаю, яхаш, дийцар «Сердало» газетага мэре зарбан болх лелабеча МутаӀаланаькъан Мадинас.

Цу хана геттара сатем байна хул шахьара хьалхарча микро-районе, токацара хьал кхоачам болаш цахиларах, вахаре эша кхьйола таронаш йоацаш бус уж.

Шахьара кулгалхоcho Диди-ганаькъан Ахмада тӀадиллача декхарах, цу дешаех бехкток-хаме болча болхлоша даим тер-кам лоаттабу цу гӀулакха. Цар цахаддаш хий хьатӀакхухь, наха дехараш хьадаларга хьеж-жа. Хий деха йиш я укх номе-рах 8 (9873) 444-43-51.

ЮкӀара болх
беча кӀоначар
дӀахо а ций
дӀалу

Гаьгенаькъан Мартина

ГалгӀайчен кӀона юкӀар-лонхой, шоашкара масал гойташ, дӀахо а ций дӀалуш ба. Цар дакъа лаьцар хӀара денна дӀахьоча боламе, Навсарен Республикански ций тохара йолча станце вӀашагӀбелла а дӀахьош а ба из, яхаш, дийцар «Сердало» газетага ГалгӀай Респу-бликански кагирхой комитето.

«ЛоӀамхой тароний цен-тра болхлоша, раьза а болаш, лаьрххӀа дӀаделар ций, кхыча сага вахар кӀалхардаккхара. Уж тешаш ба шоаш хьалаьца никъ наха дика гӀулакх дечарех цаӀ болга, шоашта цох дехаш хӀама а доацаш.

Цу тайпара гӀулакхаш лела-даро вахара бехктокхам хилар а гойт, наьха йоакхо еш хилар а гойт», - аьлар хоамо.

«Цхьана дӀахо дӀахьу дика Ӏадаташ, цу юкье шоашта бов-зараш а боахаш. Шо цу юкье хьинар долаш хилар лоархӀа-ме да», - аьлар болама доакъаш-хоех цаӀ волча Ӏалбакханаькъан Дауда.

14 ХИЙ - АХ БОАХАМ

«Даьхен лорбой» яхача ганзо бувзам лоаттабергба «Инициатива» яхача АНОца

Гаьгенаькъан Мартина

«Даьхен лорбой» яхача ганза моттигерча филиало бувзам лоаттабергба коммерчески лоархIаш йоацача «Инициатива» яхача ше къаьстта йолча моттигаца.

«Даьхен лорбой» яхача ганза кулгалхойи АНО «Инициатива» яхача проекташ йоаржаче моттига болхлойи, цъяна къаьхьегаш, тIема операци юкье болча бIухошта, цар цIагIарча наха гIо деш, терко лоаттае лаьрхIа ба. Цар дIаххача лерхI кагирхой Даьхенцара безам, лерхIам чIоагIбарах йола, тIемхошта хетаяь кхетаченаш», - дийцар тхога ганза зарбан болх дIахьораша.

Пайдане, диканна хургбола болх бе лерхI цъяна шинна оагIоно.

«Цъяна дуккха дикаш доаржаде аьттув хургба тха, теша лов, вай мехкахой оагIув хьаллоацаш дола гIулакхаш чакхдаха таро хургхиларах», - белгалдир «Даьхен лорбой» яхача ганза хьалха латтача Оздой Муслима.

Бокъо йоацача тайпара корта бохабу малардохкаш хиннар, бехктокхаме озаргья

Султиганаькъан Йоакъап

Бокъо йоацача тайпара корта бохабеш дола малар лоаттадеш хиннача яхархочун гIулакх республикерча прокуратуран болхлоша суде Iочуденнад. Из хоам «Сердалога» бир Iаьдала болхлоша.

Тохкама болхлоша белгалдечох, бокъо йоацача тайпара хьачудена, 1,1 млн сомх корта бохабу малар дIаоттадаь хиннад цу кхалсага. Илдарха-ГIалий тIарча ДжабагIанаькъан цIерах болча урамерча складе лоаттадаь цо из деррига малар. ДIадахача шера гуйран тIехьарча бетта гучадаьннад из Iаьдала болхлошта.

«Деррига а дIалаьрхача, 5, 1 млн сом мах бола корта бохабу малар да цо хьачудена цига лоаттадаьр», - йоах тхогарча хоам.

Цул совгIа, ше хьачудена малар бокъо йоацача тайпара арахийца долга ховш, йохкача хIаман тIаувттаю наьха белгалонаш царна тIаоттаяь, цу наха 132 000 сом совгIа зе а даьд харцача наькьаца яьча базарах йIаьхий хила енначо. Илдарха-ГIалий тIарча кхален судага да цун гIулакх.

Цена лаьтта, хий, фо

Хий цIендеш дола гIирсаш лоархIаме хила деза къаман вахаре

Султиганаькъан Йоакъап

Ховш ма хиллара, вай республике экологически хьал лорадара тIехьа хий цIендеш долча гIирсашта, цу оагIонца дIахьоча балха йоккха терко лоаттаю.

2026-ча шера, Дала аьннадале, хьалгьяь яргья Илдарха-ГIалий тIара цу оагIонцара гIирсаш арахецаш йола завод. Тайп-тайпарча моттигашка уж хIамаш дIаоттае аьттув хургба вай тIаккха. Йоккха терко еш кхоачашбе безаш, боккха болх ба из.

Къаьстта чIоагIа лоархIаме да хий цIендеш дола уж гIирсаш ишколашка, дарбанчешка, поликлиникашка, иштта кхыйолча дукха адам тIалаттача моттигашка увттадар. Хий цIендар чIоагIа лоархIаме да тахан вай вахаре. Гонахьара лаьтта, Iамарч, вай садоахаш дола фо цIена хилар деций эггара керттердарех?!. Iалама моттигаш лораяра тIехьа, экологиче хьал кIал ца дисийта гIерташ, тахан мехка дIакхухьаш латтар боккха болх болга гу вайна.

ХIама бе доацараша кхаьчкхаьча доаржадаь нувхий гувнаш дIадахьа, уж мотти-

гаш сийна бай тIабаргболаш цIенгье боккха низ эшилга зув вай. Ираза, таханарча вахаре цIенача баха ловраш дукхагIа ба. ДукхагIа болча наьха дегIа оамал я, шоаш бахаш йолча моттигашка лостам беш, цар куц ца талхийташ лелаяр. Итташ эзараш цIенош да вай мехка, хIара шера дукхагIа хулаш а латт уж. ХIара цIагIа канализаци, бIеха хиш дIауха кIоагаш да. Вай теркалде деза, лертIа доаца, къаьна гIирсаш увттадаро Iалама доккха зе делга. Лаьттан кIалхара хиш да цу оагIонцара гIулакхаш лорадеш ца хилча бIехлураш, хIаьта иштта бIехденнача хиво лаьттан кIалхара хьалтIадоалаш мел дола хIама дув. Къаьстта ювца езарех я, иштта телхача хих хьайоагIа ла ца мога во хьадж. Наьха сатем боабу, вахара хьал толхаду хIамаш да уж. Из деррига кхетадеш, воаш дахача цIенюшка лертIа дола хий цIенду гIирсаш увттаде деза вай. Цу оагIонца дувзаденна-рех дувцаш, вай мехкадас Келаматанаькъан Махьмуд-Iаьлас белгалдир: «Мехкарча экологиче хьал лорадеча дакъа лаца йиш

йолаш ва хIара вахархо. Хий цIендеш дола гIирсаш увттадар гонахьара Iалам лорадеш хилар да».

Вай шахьарашка, къаьстта Наьсаре, МагIалбике, Магасе, Илдарха-ГIалий тIа адам, машинаш дукхагIа хулаш латт хIара денна, хица кхоачамбоацараш долаш дукха моттигаш я, иштта дукха я нувхех цIенгье еза моттигаш а. Уж деррига кхоачамбоацараш массане цхьатарра болх дIахьош юстардаха деза, кхы а доккхагIдараш царна ютIа ца деттадолийташ. Вайх хIаране кхетаде деза, экологиче, Iалама хьал телхача, вай вахара хьал а талхаргдолга. ТIехьа тIабоагIарашта хоза, беркате масал дIагойта деза вай тахан, царна хьалхадаккха деза: хиш, Iалама моттигаш, лаьтта лорадар, цар хам беш хилар лоархIамеча декхарех долга. Таханара кхоачамбоацараш тIехьенна ца а дуташ, ханнахьа юстардаха деза вай. Шоай мохк, шоаш бахаш бола урам, ков, юрт цIена лоаттаде дезилга, Дала хьаенна хозне талхийта йиш йоацилга дIахьоккха тахан кхувш латтарашта!

Магасе дIайихьача лекцега гIолла, 3D дувзаденнараш дайзар бахархошта

Гаьгенаькъан Мартина

Магасе дIайихьар бахархошта 3D дувзаденнараш довзийташ йола лекци. Кхетаче вийхавар архитектор, WAY | VISION студи вIашагIелла Ведажанакъан Темарлан. Из хоам «Сердалога» бир цу моттигера.

«Говзанч. хаб» яхача проектага гIолла болх дIахьош хилар цIихеза архитектор Ведажанакъан Темарлан таьрахьаш-

ца дувзаденнараш доаржадарах йолча Академе. Балха тIа къаьхьега воалуча хана, эггара хьалха кертте оттаде дезачарех, лоархIамечарех дийцар кхетаче. Къаьстта боккха теркам тIабахийтар ший балха тIа лакхлургволаш де дезачарна, цу мугIаре дIабахьа безача балха», - йоах тхога бенача хоам.

ЛадийгIачар кхетадир, 3D дувзаденнараш довзар тахан мел лоархIаме да, цу оагIонца къаьхьегар мишта хила деза.

Народное Собрание Республики Ингушетия

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
г.Магас

3 июля 2025 г. №158
О назначении на должность Уполномоченного по правам человека в Республике Ингушетия

В соответствии со статьей 9 Закона Республики Ингушетия от 31 января 2017 года №3-РЗ «Об Уполномоченном по правам человека в Республике Ингушетия» Народное Собрание Республики Ингушетия **постановляет:**

1. По итогам тайного голосования назначить на должность Уполномоченного по правам человека в Республике Ингушетия Цечоева Ибрагима Курейшиевича сроком на пять лет.
2. Направить настоящее Постановление Главе Республики Ингушетия, Уполномоченному по правам человека в Российской Федерации и в средства массовой информации.
3. Настоящее Постановление вступает в силу со дня его принятия.

Председатель Народного Собрания
Республики Ингушетия М. У. Тумгоев

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
г.Магас

3 июля 2025 г. №160
О назначении на должность мирового судьи Республики Ингушетия второго судебного участка Додова Иссы Дресовича

В соответствии со статьей 11 Закона Республики Ингушетия «О мировых судьях Республики Ингушетия»

Народное Собрание Республики Ингушетия **постановляет:**

1. Назначить Додова Иссу Дресовича на должность мирового судьи Республики Ингушетия второго судебного участка на срок до достижения им предельного возраста пребывания в должности мирового судьи.
2. Направить настоящее Постановление в республиканские средства массовой информации для опубликования.
3. Настоящее Постановление вступает в силу со дня его официального опубликования.

Председатель Народного Собрания
Республики Ингушетия М. У. Тумгоев

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
г.Магас

3 июля 2025 г. № 161

О назначении на должность мирового судьи Республики Ингушетия шестнадцатого судебного участка Саговой Индиры Муратовны

В соответствии со статьей 11 Закона Республики Ингушетия «О мировых судьях Республики Ингушетия»

Народное Собрание Республики Ингушетия **постановляет:**

1. Назначить Сагову Индиру Муратовну на должность мирового судьи Республики Ингушетия шестнадцатого судебного участка на срок до достижения ею предельного возраста пребывания в должности мирового судьи.
2. Направить настоящее Постановление в республиканские средства массовой информации для опубликования.
3. Настоящее Постановление вступает в силу со дня его официального опубликования.

Председатель Народного Собрания
Республики Ингушетия М. У. Тумгоев

Лораш кийча ба, аллерги оалача лазара тIахьожам лоаттабе

Коазой Мадина

КIимарса бетта 8-ча дий-нахьа, Дерригача дунен аллерги оалача лазарца къовсам лоаттабара Ди долаш, ГIалгIайчен лораша йоах, шоаш моллагIча хана новкъостал де кийча ба, цунна дарба деш.

ДукхагIча дакъе, Шолжерча ЦРБ лораша яхачох, аллерги цхьан пунчеца е йоккха йоацача халонца чакхдоалаш дац, цо кхоачаву, масала, бронхиальни астмага.

Цунца дувзаденна, лораша нах тIахьех хьалхара цу лазара юхьиг дIайолалаш говзанчашта тIабахара.

«Лора аллергиолога-имунолога мара ховргдац эшача моттиге саг чакхаккха, долаш дола лазар гучадаккха (е аллергиенаш), лазара бахьан нийса гучадаккха.

Дарба дара оагIон тIара ма довла. Лоро лохаргда шоана эшаш дола дарба, могашал тоаеш; иштта дергда мах бола хьехамаш, фуя еза, мишта хила веза аллергиенашца кIезигагIа нийслургволаш.

Аллерги оала лазар дар аьнна сага вахар паргIата а лерттIа а хила деза! Керттердар - цу хьалаца цхьаь ца висар. Тха говзанчаш массахана кийча ба шоана новкъостал де», - аьлар Шолжерча ЦРБ.

Илдарха-ГIалий тIарча Iама бердаш цIендир

Коазой Мадина

Илдарха-ГIалан вахара-коммунальни боахама болхлоша укх де-ношка, шахьара Iама йи-стош цIенъеш, лостама балхаш дIадихьар, яхаш, хоам бу шахьара мэре зарбан болх лелабераша.

Белгалду, кулгашца болх беш, коммунальни болхлоша гулийр кхо машин йизза нувхаш, уж йитаьр салолаш хиннача хIама бе-башха доацаш болча наха.

Баьццарча даарий шу

«Сердало» яхача Кепайоазон цIен болхлой, укх шера дика хьувкъам хиларга сатувсаш ба

Султиганаькъан Йоакъап

Цкъарчоа хеталу-кх, яз деш бола СМИ оагIонцара болхлой ахканара тайп-тайпара даараш фермерски боахамашка, коарча боахамашка, юртбоахаме кхедарга хьеж аьнна... Бакъда лаьттанцара безам боккха болча, хьинаре къахьегаш хьабоагIача «Сердало» газета, «Селалад», «Литературни ГIалгIайче» яхача журналий болхлоша шоаш болх беча моттигерча доккха доацача лаьттан доазон тIа тайп-тайпара хIамаш дIайийнай.

Ер да дика масал, доккхий лаьтташ, цхьаккха пайда эцаш доацаш, тесса доададерашта. Тайп-тайпара хаьсаш, баьцаш хургья укхача хIара денна истола тIа оттае. «Сердало» къахьегараша буаш бола кхача унахцIена хургболаш, доладаьд из беркате гIулакх. Къаьстта терко е езаш да «Сердалон» кулгал деча Курскенаькъан Хадижата, кадрай инспектор йолча Лабьнанаькъан Iашата, берий журнале исбахьален оагIонцара редактор йолча Гудантанаькъан Дукхеша боккхача безамца цига тохаш дола кулг. ГIо деш хул царна кхыбола болхлой а.

Иштта никъ хьалацар тахан, тайп-тайпара сага сакхетам дIалоацараш дукха даьржача хана, атта дагадохац наха, бакъда доха-м дезар, ма чIоагIа а дезар-кх... Дер-

рига дIадаьлча, цхьан тоабан болхлой вIашкаоз ишттача гIулакхо, барт чIоагIбу, дегашка йIовхал йоссийт. ВIалла а къаденна дIадаргдарех дац «Iайха дIадийнар, чуэцаргдакх Iа» яха кица. Дунен къамий метташца ше-ший тайпара дарж из, бакъда маIан цаI да цун: дикага, беркате-ча хIаманга кхача безам бале; дIаволавалар, юхьиг беркате хила еза.

Ма дарра аьлча, вайна хов, къахьегаме мара саг гаьна ца воаккхилга. Из дувцаш дагайох вайна мехкадас Келаматанаькъан Махьмуд-Iаьлас коара боахамаш леладерашта юкъе йоаржаяь яхьаш. Хьинаре къахьегарашта боккха аьттув хинна, йизза моттиг дIалаьцар цу беркатеца гIулакхо, кхы а дукхагIа къахьега, хIама доаржаде болабелар нах. Цу яхьашка гIолла наха бIаргадайра, мел тамашийна хоза хIама доаржаде йиш я сага ший кулгашца, ший коа юкъе. ХIаьта вайна хов, иштта беркат доаржадераш дукхагIа мел болча хана, вай буаш бола кхача а унахцIена, чаме хургба.

ЧIоагIа хоза масал да из, низах бизза болаш, фу дича бакъахьа да ца ховш, лелача къонабарашта. Ший коа юкъе корадоагIа хьаде хIама; беркат, безам болчоа. Тайп-тапара хIамаш дIаювш, гаьнашта кIир тохаш, къона гаьнаш дIайогIаш бола болх массахана беркате хиннаб, цул совгIа, Iа хьай коа тIа цхьацца хIама дIаювш

хилча, бохча чура ахча а кходе, кIеззига юхаоза аьттув боал хьа. Сомаш, хаьсаш хьай беша хилча; дикка новкъостал хургда хьа цIенна. ДIа-хьа хьежача, вай массане зувш да-кх, доал доацаш, цхьаккха хIама дIаювш доацаш шортта лаьт-таш зехьа довш дадилга.

Махкарча тайп-тайпарча моттигий коашка зизаш, кIотаргаш дIайогIарал совгIа, коартол, баьцаш, помидор, нарс дIайийча дика, беркатеIа хургдеций?! Лакхера из кхайкаделга, массане хьаллоацаш даржилга хьежа везац, тахан дIайийча, кхоана яа хургья хьона, хьай кулгашца кхедаьр эггара чамеIа а хетаргда хьона. Керттердар - гIулакх беркате хилар! Пайдане! Телевизорга хьежаш, интерне-те гIолла дукха моттигаш гу вайна, духхьал кхерий, гIум мара йоацаш, цхьа боккха боаца лаьттан кIаьд а цига бахача наха дошо маьха болга. Бакъда, хIара денна уж тайпара моттигаш гушшехь, воашка долчун хам кIезига бу вай. ЧIоагIа дика хургдар-кх; Магасерча, Шолжа-Шахьарерча, МагIалбикерча моттигашка из беркате гIулакх хьаллоацаш дIадихьача.

Вай къаман нах-м дукхагIча дакъе хьинаре, къахьегара тIера болаш ба; хоза хеташ, чам чубенна доаржадергдар цар из дика. Корак арахьежача а дегаш ший тайпара йIовхал луш да «Сердалон» лаьттан доазон тIа даржаш латта беркат:

кхаь тайпара коартол, помидораш, нарсаш. Царна юхе ураотташ латт мерза сибаз, хьажкIа, ябакх, бурак, хох, саьмарсаькх, тайп-тайпара дарбане йола баьцаш, гидуарг. Иштта укхача ягIа боалий кхо га, Дала аьннадале, шортта баа боал хургба болхлошта; иштта бIарг хьоасташ дола шоай хозалца хьармакхаш, кхыдола зизаш да укхаза.

Цхьан бетта къахьийга хьахилар из деррига. Iаьржа лаьтта, тха кулгалхочо соцам баьхьачудена дIа-хьа доаржадир; кхерий, жагIа хиннача доазон тIа. Хан-ханнахьа оасар деш, хий тохаш, лазарех, зе дерех лораяра тIехьа молха тохаш къахьийгача; дикка гаьнаваргва саг, шийна дага а доацаш. ДегI а гIадгIоргда ишттача балхаца сакъердалуш. Республикерча кхьйолча моттигаша а хьаллаца деза из хIама! Асфальта дIахо уллаш йолча лаьттан чIегилга тIа цхьа кIеззига къахьега шо долалой а; шоаш цецдоалаш, кхоана шортта беркат хьалтургда шоана Дала.

Сомий гаьнаш дIайогIар юкъедаьккхача тайпара хьаллаца из а, дегаш тоам хургба вайна кхоана. Массахана оалаш хьаденад: ший кулгашца къахьегаш хьалкхедаьча хIамал хозагIа, чам болашагIа цхьаккха хIама хила йиш яц. Дуккха а хийла вай мехка иштта йола моттигаш! Цхьа кIеззига къахьийгача, терко йича, Дала а кхеву саг беркате-ча хIаман тIехьа!

сердало

Учредитель:
Государственное
автономное учреждение
«Издательский дом
«Сердало»

Главный
редактор:
Курскиева Х.А.

Адрес редакции и издателя:
Республика Ингушетия,
386101, г. Назрань,
Тер. Центральный округ
пр. И.Базоркина, 60.
Тел.: 8 (8734) 77-11-84
Бухгалтерия: 8 (8734) 77-10-85.

Газета зарегистрирована
Управлением Роскомнадзора
по Республике Ингушетия.
Рег. номер ПИ № ТУ 06-00033
от 16 декабря 2024 г.

E-mail: serdalo@yandex.ru
Сайт газеты: serdalo.ru.

Набор и верстка произведены
в компьютерном центре
ГАУ «Издательский дом «Сердало».

Время подписания номера
по графику в печать:
9 июля 2025 г.
Фактически 17:20.

Точка зрения авторов может не
совпадать с позицией редакции.
При перепечатке
ссылка на газету обязательна.
Письма, рукописи, фотографии,
рисунки не рецензируются и не
возвращаются.
Свободная цена

Газета отпечатана в издательстве
«Южный регион»,
с готовых диапозитивов
Адрес: 357600, Ставропольский край,
г. Ессентуки, ул. Никольская, 5.
Заказ № ____ Тираж: 2000 экз.

Лакха говзал гойтар «Мочхо» яхача тоабан футболисташа

Гаьгенаькъан Мартина

Лакха говзал гойташ лайзар «Мочхой» футболисташ укх наькъа а. Нохчий «Amateur League» Хьалхарча лиге котало яккхар цар. Из хоам «Сердалога» бир футболлах йолча федерацера.

«7-гIа тур къоастам беш хилар Мочкий-Юртарча «Мочхо», «Дженоа» яхача тоабашта юкье. ШоллагIча бIале Джандиганаькъан Iумара гойтача говзалло хий-цар деррига, белгалваьлар Итазанаькъан Ислам а», - йоах тхога бенача хоамо.

Цу ловзаро хьагойтар, вай футболистий говзал, кадай хилар. «Мочхос» цхьаькха ловзар укх бетта 13-ча дийнахьа «Фортуна» оалача ФК духьала дIахьоргда.

Европан чемпионате котало яккхача дзюдоиста, духьалбахар мехкахой

Гаьгенаькъан Мартина

Македоне дIайихьача Европан якхашка котало яккхача, цIавоагIаш волча дзюдоиста Хамхой Iадрахьмана духьалбахар Шолжа-Шахьаре. Из хоам «Сердалога» бир «Чемпион» яхача ФОКа болхлоша.

«Чемпион цIакхачар чIоагIа лоархIаме дар Яндарерча ФОКа кулгал деча Часанаькъан Илеза, Наьсарен кхален администрацена, физически культураху спортаху йолча Министерствон хьалха латгача Белхарой Руслана. Балхара салолаш цIагIа

воллашехь, «Магас» аэропорте спортсмена духьалвахар министр», - дийцар тха газетага.

18 шерга кхачанза болча дзюдоисташта юкье дIайихьача якхашка дикка белгалваьлар вай мехкахо, минспорта боккха толам ба

из. Гулбеннараша белгалдир, из цу турнирага кийчо еш дукха кьахьегаш хиннилга.

«Кьонача спортсмений дог ураоттадергда цу толамо. Лакхерча моттигага кхача ловрашта дика масал да из», - аьлар Часанаькъан Илеза.

Республикерча тайп-тайпарча моттигий болхлошта юкьера, жIакех йола яхьаш дIайихьар вай мехка

Коазой Мадина

Культурах, спортах, туризмах йолча моттиге дIайихьар жIакех йола яхьаш. Республикерча бархI моттигера болхлой бар цу оагIонцара шоай говзал гойташ хиннараш. Эггара толашагIа ба, аьнна, белгалбир дешареи Илмани гIулакхех йолча министерствон тоабан доакъашхой, шоллагIча моттиге хилар МЧС болхлой.

«Паччахьалкхен моттигашка кьахьегарашта юкье спорт йоаржаеш, болхлошта юкьера буьзам чIоагIбеш я иштта дIахьош йола яхьаш», - белгалдир дешара, Илман гIулакхех йолча Министерстве.

ГIалгIайчен спортсменаш кийчлуш ба, каратэх йолча Росссе Кубкага

Гаьгенаькъан Мартина

ГIалгIайчен спортсменаш кийчлуш ба деррига тайпаш чулоацача каратэх йолча Росссе Кубкага. Тренировкаш дIайолайир Селий мехка аьтинга бетта 29 дийнахьа, яхаш, дийцар «Сердало» га-

зетага ГIалгIай Республикан физически культуран, спорта Министерствон зарбан болх лелабеча Гаппархой Аишас.

«Массайолча оагIорахьара кийчо еш хилар дувзаденна да начIал долча каратистий, уж Анапе дIахьоргйолча

Россе Кубка, Ерригроссийски тIема искусствай ловзарашка мехка вIашгIтехача тоабанна чубоагIарашца хургболандаь. Тренировкай гулламашка дакъа лоацаш ба «Вайнах» спортивни клуба викалаш.

ГIалгIай Республикан ергигача стилех йолча каратэ

Федераце президент, иштта ГIалгIай Республикан тIема искусствай (РСБИ) Российски Союза кулгалхо волча Шовхаланаькъан Iаддал-Iазита хьехамца, спортсменаш керда техника Iомаеш ба», - аьлар тхога хоам баьчо.